

tekst 16

Stel uit Nunspeet veroordeeld voor bezit harddrugs

De rechtbank veroordeelde een 26-jarige man en een 24-jarige vrouw voor het bezitten van harddrugs. De man werd ook bestraft voor het dealen in harddrugs. Hij kreeg een gevangenisstraf van zeven maanden en moet ook een eerder voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf van één maand uitzitten. De vrouw kreeg een taakstraf van 150 uur, waarvan 50 voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaar.

Bij het bepalen van de straf voor de vrouw heeft de rechtbank gekeken naar het feit dat zij psychische problemen heeft. Verder is ze niet eerder veroordeeld voor een strafbaar feit. Bovendien had zij een kleinere rol in het geheel dan de man. Om te voorkomen dat zij opnieuw een strafbaar feit begaat, legt de rechtbank een deel van de taakstraf voorwaardelijk op.

naar: www.rechtennieuws.nl van 6 januari 2017

Lees tekst 16.

- 1p 18 Bij het bepalen van een vonnis houdt de rechter rekening met de uitgangspunten van het strafrecht. Waarmee heeft de rechter bij het bepalen van het vonnis voor de vrouw uit tekst 16 rekening gehouden?
- Hij heeft rekening gehouden met
- A de geestelijke gesteldheid en het strafblad.
 - B het jeugdstrafrecht en de ernst van het delict.
 - C noodweer en klassenjustitie.
 - D witteboordencriminaliteit en overmacht.

tekst 17

Enkelband wordt steeds vaker als straf opgelegd

De enkelband wordt in Nederland steeds vaker als straf opgelegd. In 2012 werd de enkelband 900 keer als straf opgelegd, maar in 2016 was dat 1759 keer. De straf wordt vooral opgelegd bij zaken als overvallen en delicten die met drugs te maken hebben.

Volgens Reclassering Nederland is de enkelband vaak goedkoper dan iemand opsluiten in de gevangenis. Bovendien kunnen veroordeelden wel hun relatie, werk of opleiding behouden wat ... zou voorkomen.

naar: www.nu.nl van 4 januari 2017

Lees tekst 17.

- 1p 19 Welk begrip moet op de puntjes in tekst 17 worden ingevuld?
- A eigenrichting
 - B klassenjustitie
 - C recidive
 - D vergelding

tekst 18

Drones

In 2016 heeft de Dienst Luchtvaartpolitie 96 meldingen ontvangen over rondvliegende drones. In 2015 waren dat er nog 64 meldingen. Vorig jaar (2016) werd in totaal 36 keer proces-verbaal opgemaakt omdat mensen de droneregels overtraden. Hiervan schikten 23 personen hun zaak.

naar: www.nu.nl van 12 januari 2017

Lees tekst 18.

- 2p 20 Dertien personen hebben hun zaak **niet** geschikt.
→ Noem twee mogelijkheden die er met deze dertien zaken gebeurd kunnen zijn.
Doet het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
mogelijkheid 1: ...
mogelijkheid 2: ...

tekst 19

Gevangenismedewerker Zutphen mogelijk zelf de cel in

Tegen F.V. (38) is een gevangenisstraf geëist van veertien maanden, waarvan zeven maanden voorwaardelijk. Hij wordt door justitie ervan verdacht dat hij in zijn functie als medewerker van de gevangenis in Zutphen informatie doorspeelde naar gedetineerden. Over twee weken volgt de uitspraak.

naar: www.destentor.nl van 7 juli 2017

Lees tekst 19.

- 1p 21 Delicten worden ingedeeld in overtredingen en misdrijven.
→ Over wat voor soort delict gaat het in tekst 19? Leg je antwoord uit.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Het gaat over een ... , want ...

tekst 20

Maatschappelijk probleem

De Surinaamse minister van justitie Edward Belfort moet zijn ogen niet dichtdoen voor de stijging van de criminaliteit, maar moet dit accepteren en aanpakken. Dat zegt de Surinaamse parlementariër Ronny Asabina. Asabina zegt dat door normvervaging de criminaliteit is gestegen. Hij vindt dat er collectief gehandeld moet worden om het probleem aan te pakken.

naar: www.radio10.sr van 9 februari 2017

- 2p 22 In tekst 20 vindt Ronny Asabina dat de stijgende criminaliteit een gevolg is van een maatschappelijk verschijnsel; namelijk de normvervaging.
→ Noem **twee andere** maatschappelijke verklaringen voor crimineel gedrag.

- 2p 23 Een groot aantal strafbare feiten komt niet bij de politie terecht. Dat komt omdat er niet altijd aangifte van wordt gedaan.
→ Noem een soort delict waar slachtoffers wel gemakkelijk aangifte van doen en noem een soort delict waar slachtoffers minder gemakkelijk aangifte van doen.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
- 1 Een soort delict waar slachtoffers gemakkelijk aangifte van doen is ...
 - 2 Een soort delict waar slachtoffers minder gemakkelijk aangifte van doen is ...

tekst 21

Uitleg van een wet

Soms komt het voor dat een rechter zich afvraagt hoe een bepaalde wet uitgelegd moet worden. Om hierachter te komen kan ... verzocht worden deze wet nader te bekijken. Deze instantie kan daarna aangeven hoe de wet uitgelegd moet worden.

naar: www.wetrecht.nl van december 2016

- 1p 24 Welke instantie moet op de puntjes in tekst 21 worden ingevuld?
- A de Hoge Raad
 - B het ministerie van Justitie
 - C het Openbaar Ministerie
 - D het parlement
- 1p 25 Uit onderzoek blijkt dat beeldvorming over criminaliteit niet altijd overeenkomt met de werkelijkheid.
Wat kan daarvan een mogelijke oorzaak zijn?
- A De manier waarop over criminaliteit in de media wordt bericht.
 - B De scheiding der machten speelt hier een grote rol in.
 - C Criminaliteit is een onbelangrijk thema voor de media.

tekst 22

Voetballertje uit club gezet

Een voetballertje van tien jaar oud mag niet meer voetballen bij zijn club Bladella. Het jongetje heeft geen 25 lootjes, maar 'slechts' tien lootjes verkocht voor de jaarlijkse Nieuwjaarsloterij. De club bevestigt dat er nog drie jeugdspelers om die reden uit de club zijn gezet. In de regels van de club staat dat jeugdspelers voor minimaal 25 euro aan lootjes moeten verkopen.

Moeder Maaïke: "De meeste ouders betalen gewoon om geen gezeur te hebben. Maar ik vind dat je als club gewoon blij moet zijn met elke euro. Nu komt het op mij over alsof hij een zwaar misdrijf heeft gepleegd."

Haar zoontje is volgens zijn moeder erg aangedaan door het gebeuren.

naar: www.omroepbrabant.nl van 15 februari 2017

- 1p 26 Leg uit of er wel of geen sprake is van crimineel gedrag van het voetballertje uit tekst 22.

Doe het zo: neem een van de twee onderstaande zinnen over en vul het antwoord aan.

Er is wel sprake van crimineel gedrag, want ...

of

Er is geen sprake van crimineel gedrag, want ...

tekst 23

Automobilist overmeesterd

Een 21-jarige automobilist is overmeesterd door omstanders, nadat hij een 14-jarige jongen had aangereden.

De jongen brak zijn been en moest naar het ziekenhuis worden gebracht.

De bestuurder van de auto weigerde na het ongeval te stoppen.

Omstanders die het ongeluk zagen gebeuren, zijn achter de man aangegaan en hebben hem overmeesterd. De politie heeft de man vervolgens aangehouden en meegenomen naar het politiebureau.

naar: www.rtvnh.nl van 21 augustus 2016

Lees tekst 23.

- 1p 27 Dit bericht stond op de website van een Noord-Hollandse regionale tv-zender. Iedereen kon via Twitter op dit bericht reageren. Enkele Twitter-reacties waren: “De omstanders hadden hem op zijn bek moeten rammen.” en “De omstanders hadden hem op z’n benen moeten stampen.”
- Welke conclusie past bij de mening van deze Twitteraars over deze zaak?
- A Ze pleiten voor resocialisatie van de verdachte.
 - B Ze staan positief tegenover eigenrichting.
 - C Ze weten dat Nederland strenger straft dan de meeste Europese landen.
 - D Ze willen strengere preventieve maatregelen.

tekst 24

Nederlanders vrijuit in Antwerpse milieuzone

Nederlanders met oudere auto's hoeven voorlopig niet te vrezen dat ze een boete krijgen als ze de milieuzone van Antwerpen inrijden. Hun gegevens mogen niet worden doorgegeven. Sinds 1 februari 2017 geldt in een groot deel van Antwerpen een verbod voor oudere diesel- en benzineauto's. Vanaf 1 maart 2017 moeten overtreders 125 euro afrekenen, maar dat geldt dus niet voor Nederlanders. Ook Fransen gaan vrijuit. Dagelijks worden in Antwerpen ongeveer 3000 Nederlandse auto's geregistreerd via nummerplaatherkenning. Hoeveel van hen de lokale milieuregels overtreden, is onbekend.

naar: www.detelegraaf.nl van 17 februari 2017

Lees tekst 24.

- 1p 28 Op welk beleid is er een verschil in tekst 24 tussen enerzijds Nederlandse en Franse nummerplaten en anderzijds Belgische nummerplaten te herkennen?
- A opsporingsbeleid
 - B preventief beleid
 - C vervolgingsbeleid
- 1p 29 Er zijn verschillende redenen waarom een rechter iemand vrij kan spreken. Een daarvan is dat iemand niet toerekeningsvatbaar is.
→ Noem een andere reden waarom iemand kan worden vrijgesproken.

tekst 25

Tbs-maatregel

Als verdachte verminderd of helemaal niet toerekeningsvatbaar is, is de verantwoordelijkheid voor het gepleegde misdrijf minder groot. Dat valt te lezen in het Wetboek voor Strafvordering, waarin details over straffen en maatregelen beschreven worden. Door deze regel kan het gebeuren dat een verdachte geen gevangenisstraf krijgt. Wel kan tbs opgelegd worden.

naar: De Verslaggever van 16 mei 2015

Lees tekst 25.

- 1p 30 Welke bewering over tbs is juist?
- A Tbs is gericht op behandeling van de verdachte.
 - B Tbs kan alleen worden opgelegd als er ook een hoofdstraf bij opgelegd is.
 - C Tbs valt onder de bijkomende straffen.
 - D Tbs wordt uitgezeten in een Huis van Bewaring.

3p 31 Bij de bestrijding van criminaliteit is een aantal instanties betrokken.

Hier volgen zes instanties:

- 1 politie
- 2 gemeenteraad
- 3 Openbaar Ministerie
- 4 rechter
- 5 parlement
- 6 reclassering

Hier volgen zes taken van instanties die betrokken zijn bij de bestrijding van criminaliteit:

- a beslissen of een verdachte schuldig of onschuldig is
- b begeleiden van een veroordeelde
- c een besluit nemen of iets verboden wordt op lokaal niveau
- d leiding geven aan een onderzoek naar aanleiding van een strafbaar feit
- e de minister goedkeuring verlenen een bepaalde straf te verhogen
- f preventief fouilleren van een verdacht persoon

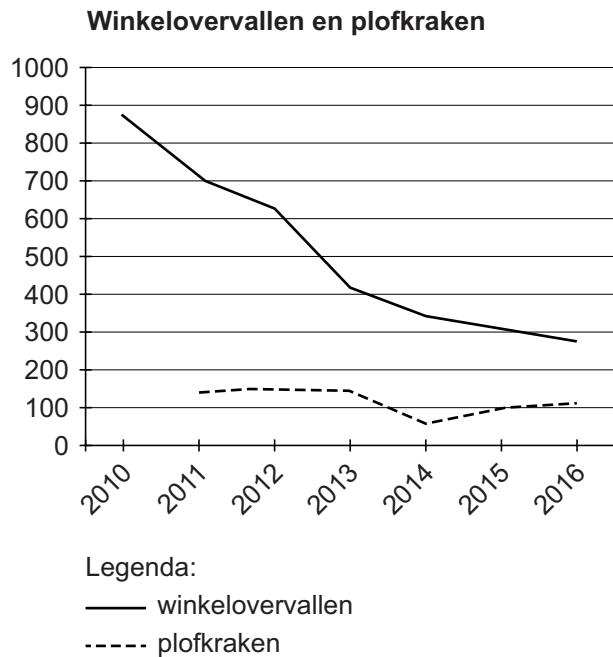
→ Welke taak hoort bij welke instantie?

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met de juiste letter.

- 1 = ...
- 2 = ...
- 3 = ...
- 4 = ...
- 5 = ...
- 6 = ...

tabel 1

Winkelovervallen en plofkraken in Nederland

bron: www.detailhandel.nl van 20 februari 2017

Bekijk tabel 1.

- 1p **32** Welke conclusie naar aanleiding van tabel 1 is juist?
- A De afname van het aantal winkelovervallen gaat door de jaren heen steeds sneller.
 - B In 2013 was het aantal winkelovervallen met 70% verminderd ten opzichte van 2010.
 - C Over de gehele periode (2010-2016) is het aantal winkelovervallen ongeveer met twee derde is afgenomen.

Zie tabel 1.

- 2p **33** De daling van het aantal winkelovervallen is mede tot stand gekomen, doordat de winkeliers preventieve maatregelen hebben genomen.
→ Noem twee preventieve legale maatregelen die door winkeliers kunnen nemen, om het aantal winkelovervallen te laten dalen.

maatschappijkunde CSE GL en TL

Centraal examen vmbo

Tijdvak 2

Opgaven

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vmbo,

Bij het centraal examen maatschappijkunde GL en TL op woensdag 20 juni, aanvang 13.30 uur, moet de volgende mededeling aan het begin van de zitting bij de kandidaten bekend zijn.

Op **pagina 20**, bij **vraag 33**, moet

→ Noem twee preventieve legale maatregelen die door winkeliers kunnen nemen, om het aantal winkelovervallen te laten dalen.

vervangen worden door:

→ Noem twee preventieve legale maatregelen die winkeliers kunnen nemen, om het aantal winkelovervallen te laten dalen.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter